

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 03 listopada 2023 r.

WPS-VI.431.2.25.2023.XX

Pani

XXXXX XXXXX

Kierownik

Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Puszczy Mariańskiej

pl. Tadeusza Kościuszki 2

96-330 Puszcza Mariańska

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2023 r. poz. 190) w związku z art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. poz. 224) oraz zgodnie z Planem Kontroli Zewnętrznych na rok 2023 kontroler Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, pan xxxxx xxxxx – starszy inspektor wojewódzki, w okresie od 20 czerwca 2023 r. do 19 lipca 2023 r. przeprowadził kontrolę problemową w trybie zwykłym w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej.

Przedmiot kontroli obejmował organizację i realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych w zakresie ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami. Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2021 r. do dnia kontroli, tj. do 20 czerwca 2023 r.

Niniejszym przekazuję Pani wystąpienie pokontrolne.

Za okres objęty kontrolą Wojewoda Mazowiecki ocenił działania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej pozytywnie pomimo nieprawidłowości w zakresie organizacji zadania, pozytywnie pomimo uchybień w zakresie przekazywania dokumentacji w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego oraz w zakresie ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego i jego wypłacania.

Mazowiecki Urząd Wojewódzki w Warszawie

00-950 Warszawa, Plac Bankowy 3/5, tel.: (+48) 22 695 69 95 Elektroniczna Skrzynka Podawcza ePUAP: /t6j4ljd68r/skrytka

www.gov.pl/web/uw-mazowiecki

Administratorem danych osobowych jest Wojewoda Mazowiecki. Dane przetwarzane są w celu realizacji czynności urzędowych. Masz prawo do dostępu, sprostowania, ograniczenia przetwarzania danych. Więcej informacji znajdziesz na stronie www.gov.pl/web/uw-mazowiecki w zakładce ochrona danych osobowych.

I. Organizacja zadania

W okresie objętym kontrolą Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej zarządzała pani xxxxx xxxxx – kierownik jednostki do 28.11.2022 r., a następnie od 29.11. 2022 r. pani xxxxx xxxxx.

W tym samym okresie obsługę finansową zapewniał Urząd Gminy w Puszczy Mariańskiej zgodnie z Uchwałą Nr xxxx/xxx/2015 Rady Gminy Puszcza Mariańska z dnia 30 grudnia 2015 r.

Regulamin Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej¹ wraz ze zmianami zawiera w § 9 pkt 3 ppkt 2 zapis, że w skład jednostki wchodzi Dział Świadczeń dla Rodziny powołany do realizacji zadań wynikających z ustawy. Tym samym jednostka spełniła wymóg wynikający z art. 20 ust. 4 ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Poinformowała Pani pisemnie², że w okresie objętym kontrolą zadania określone w ustawie realizowała Pani kierownik, a także pani xxxxx xxxxx– była kierownik jednostki (do 28.11.2022 r.) oraz pracownicy ośrodka: pani xxxxx xxxxx – samodzielny referent, pani xxxxx xxxxx– referent, xxxxx xxxxx – referent (do 31.12.2021 r., a następnie od 1.02.2022 r.), xxxxx xxxxx- referent. Wójt Gminy Puszcza Mariańska upoważnił:

- panią xxxxx xxxxx³ była kierownik jednostki - do prowadzenia postępowania w sprawie świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych i wydawania decyzji w sprawach związanych ze świadczeniami rodzinnymi,
- Panią kierownik
 - w okresie czas pełnienia funkcji zastępcy kierownika i na wniosek byłego kierownika GOPS - do prowadzenia postępowania oraz wydawania decyzji administracyjnych w sprawach świadczeń rodzinnych należących do właściwości gminy, stosownie i zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa,⁴
 - a następnie po objęciu stanowiska kierownika jednostki - do prowadzenia postępowań w sprawach z zakresu świadczeń rodzinnych, w tym do wydawania decyzji administracyjnych na podstawie ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.⁵

¹ Zarządzenie nr xxx Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej z dnia 16.01.2020 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu organizacyjnego (...)

² Wykaz GOPS.xxx.x.2023 z 20.06.2023 r.

³ Upoważnienie KA xxxx/x/2004 nr x/2004 z 27.04.2004 r.

⁴ Upoważnienie nr x/2004 KA xxxx/x/2004 z 30.06.2004 r.

⁵ Upoważnienie SG xxx.x.xx.2022 nr x/2022 z 29.11.2022 r.

- panią xxxxx xxxxx⁶ i xxxxx xxxxx⁷ - na pisemny wniosek kierownika GOPS - do prowadzenia postępowań w sprawie przyznania świadczeń rodzinnych zgodnie z przepisami w/w ustawy,
- panią xxxxx xxxxx⁸ i panią xxxxx xxxxx⁹ - na pisemny wniosek kierownika GOPS - do prowadzenia postępowania w sprawach, o których mowa w przepisach ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. W upoważnieniach nie wskazano podstawy prawnej ich udzielenia oraz niezgodnie z brzmieniem art. 20 ust. 3 ustawy sformułowano ich zakres,
- panią xxxxx xxxxx – na pisemny wniosek kierownika GOPS - do prowadzenia postępowań w sprawie przyznania świadczeń rodzinnych zgodnie z przepisami zgodnie z przepisami w/w ustawy, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych¹⁰.

Pani xxxxx xxxxx przed 5 grudnia 2022 r., tj. przed dniem wydania upoważnienia, odpowiadała na swoim stanowisku pracy m.in. za realizację zadań wynikających z ustawy z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych.¹¹ Przyjęty do wiadomości 2 kwietnia 2007 r. przez panią xxxxx xxxxx zakres obowiązków, uprawnień i czynności wskazuje, że w okresie do 5 grudnia 2022 r. zadania określone w ustawie były realizowane bez upoważnienia organu właściwego. W związku z tym oświadczyła Pani pisemnie, że „(...) nie posiada wiedzy czy zostało wydane przez Wójta Gminy Puszcza Mariańska w 2007 roku upoważnienia dla Pani xxxxx xxxxx (obecnie xxxxx) realizującej zadania z zakresu świadczeń rodzinnych. W dokumentach Kierownik nie odnalazł takiego upoważnienia (...)”¹².

II. Prawidłowość postępowania w zakresie przekazywania dokumentacji w związku ze stosowaniem przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego

Oświadczyła Pani pisemnie¹³, że Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej w okresie od 1 stycznia 2022 r. do 20 czerwca 2023 r. nie prowadził żadnych

⁶ Upoważnienie SG xxx.x.2020 z 1 lipca 2020 r.

⁷ Upoważnienie SG xxx.xx.2018 z 2 sierpnia 2018 r.

⁸ Upoważnienie SG xxx.x.2022 z 20.01.2022 r.

⁹ Upoważnienie SG xxx.x.2022 z 14.02.2022 r.

¹⁰ Upoważnienie SG xxx.xx.2022 nr x z 5.12.2022 r.

¹¹ Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych Dz. U. z 2023 r., poz. 390 ze zm., zwana dalej ustawą

¹² Oświadczenie GOPS.xxxx.x.2023 z 20.06.2023 r.

¹³ Oświadczenie GOPS.xxxx.x.2023 z 20.06.2023 r. (dot. nienależnie pobranych świadczeń na podstawie decyzji wojewody)

postępowania dotyczących nienależnie pobranych świadczeń rodzinnych na podstawie decyzji wojewody.

Poza tym poinformowała Pani, że w okresie objętym kontrolą do ośrodka wpłynęły 2 wnioski o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego, które przekazano do wojewody. W pierwszym przypadku¹⁴ już po wydaniu decyzji ustalającej prawo do świadczeń rodzinnych w okresie zasiłkowym 2021/2022, w związku ze złożonym przez osobę uprawnioną do zasiłku rodzinnego oświadczeniem, że członek jej rodziny przebywa za granicą, wystąpiono do wojewody na podstawie art. 23a ust. 2 ustawy o ustalenie czy w sprawie mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego. Organ otrzymał oświadczenie wnioskodawcy 12.09.2022 r., ale przekazanie oświadczenia wraz posiadaną dokumentacją do Wojewody Mazowieckiego nastąpiło dopiero 20.10.2022 r., tj. po upływie ponad 30 dni od dnia otrzymania tego oświadczenia. Natomiast przekazanie do MUW kolejnej części dokumentacji tj. umowy o pracę sporządzonej w języku niemieckim i polskim odbyło się niezwłocznie po jej otrzymaniu. Na podstawie dokumentacji ustalono okres, w którym mają zastosowanie przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego i wystąpiono do GOPS w Puszczy Mariańskiej o uchylenie prawa do świadczeń rodzinnych w tymże okresie. Organ ww. informację z MUW¹⁵ otrzymał w dniu 16.11.2022 r., a kolejne pismo¹⁶ przypominające o obowiązku uchylenia decyzji przez organ właściwy wpłynęło do ośrodka 22.12.2022 r. Ostatecznie decyzję uchylającą¹⁷ wydano dopiero 28.12.2022 r. tj. po upływie ponad 30 dni od dnia otrzymania informacji o okresie, w którym zachodzi koordynacja systemów zabezpieczenia społecznego i o konieczności uchylenia decyzji przyznającej zasiłek rodzinny. W tym czasie ośrodek nie podejmował żadnych czynności w sprawie. Prawo do świadczeń rodzinnych prawidłowo uchylono za okres, w którym zachodzą przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego.

W drugim przypadku¹⁸ w związku z art. 23a ust. 1 ustawy wniosek o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego wraz z niezbędną dokumentacją na okres zasiłkowy 2022/2023 przekazano niezwłocznie do wojewody. W złożonym 25.08.2022 r. wniosku w części V punkt 3 wnioskodawczyni oświadczyła, że nikt z członków rodziny nie przebywa za granicą. Natomiast w trakcie postępowania, 12.09.2022 r., tj. przed

¹⁴ Decyzja GOPS.xxx.xxx.2021 z 20.10.2021 r.

¹⁵ Pismo WPS-xxx.xxxx.x.xxxx.2022.DSY-x, WPS-xxx.xxxx.x.xxxx.2022.DSY-x, WPS-xxxI.xxxx.x.xxxx.2022.DSY-x, WPS-xxx.xxxx.x.xxxx.2022.DSY-x z 16.11.2022 r.

¹⁶ Pismo WPS-xxx.xxxx.x.xxxx.2022.DSY-x, WPS-xxx.xxxx.x.xxxx.2022.DSY-x, WPS-xxx.xxxx.x.xxxx.2022.DSY-x, WPS-xxx.xxxx.x.xxxx.2022.DSY-x z 22.12.2022 r.

¹⁷ Decyzja GOPS.xxx.xxx.2022 z 28.12.2022 r.

¹⁸ Wniosek ZR.xx.xx/23 z 25.08.2022 r.

wydaniem decyzji złożyła odrębne oświadczenie, że mąż 29.08.2022 r. wyjechał za granicę przedstawiając kserokopię umowy o pracę z zagranicznym pracodawcą. Wniosek był opatrzony datą wpływu, liczbą dziennika korespondencji oraz podpisem osoby przyjmującej dokument. Wnioskodawca ubiegał się o przyznanie zasiłku rodzinnego oraz dodatku z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania. We wniosku zamieszczono wymagane informacje. Oświadczenia zawarte we wniosku zostały podpisane przez wnioskodawczynię. Oświadczenia załączone do sprawy również zawierały niezbędne informacje wraz z podpisem wnioskodawczyni.

W obu przypadkach dokumentację przekazano do wojewody w postaci elektronicznej za pomocą systemu Empatia. Do wniosków dołączono weryfikacje informacji z systemów: PESEL, ZUS, MF, CBB i CWU.

W obu sprawach zasiłki rodzinne oraz dodatki do zasiłków rodzinnych wypłacane były w kwotach i w terminach określonych w decyzjach wojewody. Organ nie wydawał dodatkowej odrębnej decyzji w sprawie ustalenia prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków w okresie koordynacji.

III. Prawdliwość ustalania uprawnień do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego i jego wypłacania

Poinformowała Pani pisemnie, że w okresie objętym kontrolą do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej na okres zasiłkowy 2021/2022 wpłynęło 216 wniosków o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego (209 w formie papierowej i 7 w formie elektronicznej), z czego rozpatrzono 207 wniosków, a 9 wniosków pozostawiono bez rozpatrzenia z powodu niedostarczenia brakujących dokumentów w wyznaczonym terminie. Na podstawie wniosków wydano 186 decyzji przyznających prawo do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego (164 w pełnej wysokości i 22 w wysokości wynikającej zastosowania mechanizmu „złotówka za złotówkę”), a także 21 decyzji, w których odmówiono przyznania prawa do zasiłku rodzinnego. Ponadto w ww. okresie zasiłkowym wydano 12 decyzji uchylających, 27 decyzji zmieniających, a także 7 decyzji w sprawach nienależnie pobranych świadczeń.

Na okres zasiłkowy 2022/2023 złożono natomiast 176 wniosków (174 w formie papierowej i 2 w formie elektronicznej), z czego rozpatrzono 172 wnioski, a 3 wnioski pozostawiono bez rozpatrzenia, ponieważ wnioskodawcy nie dostarczyli wymaganych dokumentów. Jeden wniosek, w którym wnioskodawca oświadczył, że członek rodziny przebywa za granicą, został rozpatrzony przez wojewodę. Organ wydał 144 decyzje w sprawie

przyznania zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego (131 w pełnej wysokości oraz 13 z zastosowanie mechanizmu „złotówka za złotówkę”) oraz 28 decyzji, w których odmówiono prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków. W tym samym okresie zasiłkowym wydano 13 decyzji uchylających oraz 12 decyzji zmieniających. Nie wydawano decyzji w sprawach nienależnie pobranych świadczeń.

W przedstawionej w trakcie kontroli informacji wskazano, że GOPS w Puszczy Mariańskiej prowadził 5 spraw w związku z ustalaniem prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego na okres zasiłkowy 2021/2022 oraz w tym samym zakresie 2 sprawy dotyczące okresu zasiłkowego 2021/2022 wszczęte na podstawie wniosków złożonych przez obywateli Ukrainy na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2023 r. poz. 103 ze zm.), zwana dalej ustawą pomocową.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Puszczy Mariańskiej nie prowadził spraw zakończonych na skutek zgonu osoby uprawnionej do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego. W okresie objętym kontrolą nie wszczynano także postępowań w związku z marnotrawieniem wypłaconych świadczeń i/lub wydatkowaniem świadczeń niezgodnie z przeznaczeniem.

Kontroli poddano dokumentację zawartą w 28 aktach spraw zakończonych wydaniem decyzji ostatecznych, w tym: w których przyznano prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego - 20 spraw¹⁹, odmówiono prawa do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego – 3 sprawy²⁰, uchylono decyzje przyznające prawo do świadczeń – 3 sprawy²¹, orzeczono o nienależnie pobranych zasiłkach rodzinnych oraz dodatkach do zasiłków rodzinnych – 2 sprawy²².

Poddane kontroli wnioski o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego w 22 przypadkach złożono w formie papierowej, a w jednym przypadku w formie elektronicznej.

¹⁹ Decyzje GOPS.xxx.xxx.2021 z 9.11.2021 r., GOPS.xxx.xxx.2021 z 30.09.2021 r., GOPS.xxx.xxx.2021 z 14.10.2021 r., GOPS.xxx.xxx.2021 z 9.11.2021 r., GOPS.xxx.xxx.2021 z 5.10.2021 r., GOPS.xxx.xxx.2022 z 17.11.2022 r., GOPS.xxx.xxx.2022 z 26.10.2022 r., GOPS.xxx.xxx.2022 z 10.11.2022 r., GOPS.xxx.xxx.2022 z 8.11.2022 r., GOPS.xxx.xx.2022 z 24.10.2022 r., GOPS.xxx.xxx.2021 z 17.11.2021 r., GOPS.xxx.xx.2022 z 25.10.2022 r., GOPS.xxx.xxx.2022 z 28.12.2022 r., GOPS.xxx.xxx.2021 z 13.10.2021 r., GOPS.xxx.xxx.2022 z 28.10.2022 r., GOPS.xxx.xx.2022 z 21.10.2022 r., GOPS.xxx.xxx.2021 z 21.10.2021 r., GOPS.xxx.xxx.2022 z 22.12.2022 r., GOPS.xxx.xx.2022 z 30.08.2022 r., GOPS.xxx.xx.2022 z 13.06.2022 r.

²⁰ Decyzje GOPS.xxx.xxx.2021 z 20.10.2021 r., GOPS.xxx.xxx.2022 z 24.11.2024 r., GOPS.xxx.xxx.2022 z 21.11.2022 r.,

²¹ Decyzje GOPS.xxx.xxx.2021 z 21.12.2021 r., GOPS.xxxx.xx.2023 z 1.03.2023 r., GOPS.xxx.xx.2023 z 25.01.2023 r.

²² Decyzje GOPS.xxx.xx.2023 z 27.04.2023 r., GOPS.xxx.xx.2023 z 13.04.2023 r.

Dokumenty były opatrzone pieczęcią organu i podpisem osoby przyjmującej wnioski oraz datą wpływu i numerem dziennika korespondencji.

Zawarte we wnioskach informacje, a także załączone do wniosków inne dokumenty, w tym oświadczenia spełniały wymogi określone w art. 23 ust. 3 ustawy oraz w rozporządzeniu Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie sposobu i trybu postępowania w sprawach o przyznanie świadczeń rodzinnych oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach o ustalenie prawa do świadczeń rodzinnych (Dz. U. poz. 1466). Do wniosków w zależności od sytuacji wnioskodawcy załączono oświadczenia lub zaświadczenia, o których mowa w art. 23 ust. 4 ustawy. Oświadczenia i pouczenia zawarte we wnioskach oraz oświadczenia dołączone do wniosków były podpisane przez wnioskodawców. We wszystkich przypadkach podstawą obliczenia dochodu były dochody członków rodziny osiągnięte w roku bazowym wykazane w załączonych dokumentach, bądź uzyskane za pomocą systemów teleinformatycznych. W poddanych kontroli sprawach organ nie miał obowiązku zastosowania się do unormowań zawartych w art. 24a ust. 1 i 2, w związku z tym nie wzywano wnioskodawców do uzupełnienia lub poprawienia nieprawidłowo uzupełnionego lub wypełnionego wniosku. W przypadkach, w których nastąpiła zmiana w sytuacji rodzinnej wnioskodawcy dołączono odpowiednią dokumentację

Przed wydaniem decyzji o ustaleniu prawa do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego, bądź decyzji o uchyleniu takiego prawa, dokonano samodzielnej weryfikacji informacji zawartych we wniosku w systemach: PESEL, EKSMOoN, MEN, CBB, ZUS, CWU, Aplikacji Centralnej Rynku Pracy i CEIDG, o czym świadczą załączone do akt spraw wydruki.

Na 23 poddane kontroli sprawy w 17 przypadkach, w których przyznano w pełnej wysokości prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatku do zasiłku rodzinnego, dochód na osobę w rodzinie nie przekroczył 674 zł lub 764 zł w rodzinach z dzieckiem niepełnosprawnym. W 3 przypadkach, których dochód na osobę w rodzinie przekroczył kryterium dochodowe świadczenia przyznano z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę” na mocy art. 5 ust. 3a. W pozostałych w 3 przypadkach odmówiono takiego prawa ze względu na przekroczenie kryterium dochodowego, a także niespełnienie warunków przyznania świadczeń z zastosowaniem mechanizmu „złotówka za złotówkę”. W 20 przypadkach prawo do wnioskowanych świadczeń rodzinnych przyznano obywatelom Polski oraz w 3 przypadkach obywatelom Ukrainy. We wszystkich przypadkach prawo do zasiłku rodzinnego przyznano składającym wnioski rodzicom.

We wszystkich poddanych kontroli 26 przypadkach, w których przyznano, odmówiono lub uchylono prawo do zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego prawidłowo obliczono dochód na osobę w rodzinie. W 17 przypadkach, w których przyznano zasiłki rodzinne i dodatki do zasiłku rodzinnego w pełnej wysokości, miesięczną wysokość świadczeń określono w kwotach zgodnych z kwotami wymienionymi § 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 sierpnia 2021 r. w sprawie wysokości dochodu rodziny albo dochodu osoby uczącej się stanowiących podstawę ubiegania się o zasiłek rodzinny i specjalny zasiłek opiekuńczy, wysokości świadczeń rodzinnych oraz wysokości zasiłku dla opiekuna (Dz. U. poz. 1481). Wskazana w decyzjach miesięczna wysokość zasiłków rodzinnych była uzależniona od wieku dzieci i była zgodna z unormowaniami zawartymi w art. 6 ust. 2 ustawy. Natomiast w 3 przypadkach, gdzie przyznano świadczenia w niepełnej wysokości w decyzjach zawarto precyzyjne wyliczenie kryterium dochodowego oraz wyliczenie kwoty przysługujących świadczeń, która spełniała wymogi określone w art. 5 ust. 3a-3c ustawy.

Na 20 poddanych kontroli spraw, w których przyznano świadczenia, w 23 przypadkach zasiłki rodzinne oraz dodatki przyznawano maksymalnie na pełny okres zasiłkowy. W 2 przypadkach zasiłek rodzinny wraz dodatkami przyznano obywatelom Ukrainy na okres krótszy niż okres zasiłkowy. W pierwszym przypadku od miesiąca, w którym złożono wniosek, tj. od 1 sierpnia 2022 r. do 31 października 2022 r. W drugim przypadku na okres od 1 listopada 2022 r. do 24 sierpnia 2023 r., tj. do dnia, o którym mowa w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2022 r. poz. 583) w brzmieniu obowiązującym na dzień wydania decyzji.

W trakcie realizacji 2 decyzji jednostka kontrolowana uzyskała informacje, skutkujące uchynieniem decyzji przyznającej świadczenia. W pierwszym przypadku uchynienie nastąpiło w związku z przekroczeniem kryterium dochodowego po uzyskaniu dochodu, natomiast w drugim przypadku uchynienie decyzji wynikało z postanowienia sądu rejonowego o umieszczeniu w pieczy zastępczej dziecka, na które przyznano prawo do świadczeń.

W 2 przypadkach przyznano wyłącznie prawo do zasiłku rodzinnego, a w pozostałych 23 przypadkach przyznano prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego. W decyzjach orzeczono o przyznaniu następujących dodatków:

- z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego – 14 decyzji,
- tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania i z dojazdem z miejsca zamieszkania do miejscowości, w której znajduje się siedziba szkoły – 6 decyzji,
- z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej – 6 decyzji,
- z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego – 2 decyzje,

- z tytułu samotnego wychowywania dziecka – 1 decyzja,
- z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (od początku okresu zasiłkowego do dnia zakończenia urlopu wychowawczego) – 1 decyzja.

Decyzje w sprawach o ustalenie prawa do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami do zasiłku rodzinnego wydano w terminach zgodnych z unormowaniami zawartymi w art. 26 ust. 3, ust. 4 i ust. 4a lub nie dłuższym niż 30 dni od daty złożenia wniosku i doręczono zgodnie z wymogami określonymi w art. 46 § 1 k.p.a.

We wszystkich poddanych kontroli decyzjach przyznających prawo do zasiłku rodzinnego wraz dodatkami wskazano, że wypłata będzie odbywać się w okresach miesięcznych, co jest zgodne z art. 26 ust. 1 ustawy.

Analiza poddanych kontroli list wypłat świadczeń rodzinnych i kart zrealizowanych świadczeń wykazała, że wypłaty odbywały się w sposób, terminach oraz kwotach ustalonych w decyzjach administracyjnych. W sprawie, w której przyznano dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego w całym okresie, na który został ustalony przysługiwał w pełnej miesięcznej wysokości.

Poddane kontroli decyzje administracyjne zawierały następujące elementy, o których mowa w art. 107 § 1 k.p.a.: oznaczenie organu administracji publicznej tj. Wójta Gminy Puszcza Mariańska, datę wydania, oznaczenie strony, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, pouczenie, czy i w jakim trybie służy od niej odwołanie oraz o prawie do zrzeczenia się odwołania i skutkach zrzeczenia się odwołania, podpis z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego pracownika organu upoważnionego do wydania decyzji.

We wszystkich poddanych kontroli przypadkach decyzje podpisały osoby upoważnione do wydawania decyzji, w tym byłego kierownika GOPS w Puszczy Mariańskiej panią xxxxx xxxxx – w 1 przypadku, samodzielnego referenta panią xxxxx xxxxx – w 3 przypadkach oraz Panią kierownik – w 24 przypadkach.

Uzasadnienie faktyczne i prawne, jako jeden z elementów wymaganych w decyzji, zostało uwzględnione w decyzjach dotyczących odmowy przyznania świadczeń, uchylenia decyzji, nienależnie pobranych świadczeń, przyznania świadczeń na okres krótszy niż okres świadczeniowy oraz przyznania świadczeń w ramach mechanizmu „złotówka za złotówkę”. Natomiast w 16 decyzjach w sprawie przyznania w pełnej wysokości zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami organ wskazał, że na podstawie art. 107 §4 k.p.a. odstąpiono od uzasadnienia decyzji, gdyż uwzględnia ona w całości żądanie strony.

We wszystkich decyzjach niezależnie od rodzaju sprawy wskazano błędnie, że „Decyzja podlega wykonaniu przed upływem terminu do wniesienia odwołania, jeżeli jest zgodna z żądaniem wszystkich stron lub jeżeli strony zrzekły się prawa do wniesienia odwołania.” Jest to treść art. 130 § 4 k.p.a. Kwestię wykonalności dwóch rodzajów decyzji uregulowano w art. 32 ust. 1 ustawy i wskazano, że decyzje przyznające świadczenia rodzinne oraz decyzje w sprawie zmiany wysokości świadczeń rodzinnych na korzyść strony są natychmiast wykonalne, zatem nie mają tu zastosowania ww. przepisy k.p.a.

We wszystkich decyzjach przyznających prawo do zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami pouczano osoby uprawnione o obowiązku niezwłocznego powiadomienia organu wypłacającego świadczenia o wszystkich zmianach mających wpływ na prawo do świadczeń rodzinnych i poinformowano, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają zwrotowi wraz z ustawowymi odsetkami.

We wszystkich poddanych analizie 28 decyzjach administracyjnych podstawa prawna została sformułowana nieprecyzyjnie - nie wskazano odpowiednich do sprawy szczegółowych jednostek redakcyjnych przywołanych artykułów ustawy ustęp, punkt, litera. Poza tym w decyzjach przyznających bez związku ze sprawą przywoływano cały art. 30 ustawy i art. 32 ustawy.

W 2 poddanych kontroli decyzjach w sprawie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń w uzasadnieniu decyzji przywołano art. 30 ust. 8 ustawy wraz jego treścią. Jednocześnie pominięto informację, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W orzeczeniu decyzji wskazano wysokość głównej kwoty nienależnie pobranych świadczeń oraz wysokość odsetek od tej kwoty wyliczonych na dzień wydania decyzji.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości i uchybienia:

1. Pominięcie podstawy prawnej i sformułowanie zakresu niezgodnie z brzmieniem art. 20 ust. 3 ustawy w upoważnieniach dla pani xxxxx xxxxx i pani xxxxx xxxxx.
2. Wykonywanie zadań wynikających z ustawy bez stosownego upoważnienia przez panią xxxxx xxxxx w okresie do 5 grudnia 2022 r.
3. Opieszale podejmowanie działań polegających na przekazywaniu do MUW dokumentacji sprawy oraz wydaniu decyzji o uchyleniu prawa do świadczeń rodzinnych w sprawach związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego
4. Nieprecyzyjne sformułowanie podstawy prawnej decyzji:

- pominięcie w przywoływanych przepisach ustawy odpowiednich dla sprawy szczegółowych jednostek redakcyjnych, tj. ustęp, punkt, litera,
 - przywołaniu w podstawie prawnej art. 30 oraz art. 32 ustawy bez związku z rozstrzygnięciem i zgromadzoną w trakcie postępowania administracyjnego dokumentacją.
5. Pominięcie w decyzjach w sprawie zwrotu informacji, że nienależnie pobrane świadczenia podlegają egzekucji w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
 6. Przywoływanie w pouczeniu decyzji błędnej, niemającej zastosowania informacji o wykonalności decyzji wynikającej z art. 130 § 4 k.p.a.

Za nieprawidłowości stwierdzone w zakresie udzielonych upoważnień odpowiedzialność ponosi Wójt Gminy Puszcza Mariańska, natomiast za realizację bez upoważnienia świadczeń rodzinnych przez pracownika merytorycznego odpowiedzialność ponosi poprzednia kierownik jednostki kontrolowanej. Za uchybienia stwierdzone w pozostałym zakresie odpowiedzialność ponosi Pani kierownik, była kierownik ośrodka oraz pracownicy realizujący w kontrolowanym okresie zadania z zakresu ustawy o świadczeniach rodzinnych.

Przedstawiając powyższe ustalenia zobowiązuję Panią kierownik do:

1. Podjęcia działań w celu zmiany upoważnień dla xxxxx xxxxx i pani xxxxx xxxxx, gdzie wskazana zostanie podstawa prawna, a zakres upoważnienia będzie zgodny z brzmieniem art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
2. Zapewnienia realizacji świadczeń rodzinnych wyłącznie przez osoby posiadające upoważnienie udzielone na Pani pisemny wniosek przez Wójta Gminy Puszcza Mariańska, stosownie do art. 20 ust. 3 ustawy o świadczeniach rodzinnych.
3. Niezwłocznego podejmowania działań w sprawach związanych z koordynacją systemów zabezpieczenia społecznego polegających na przekazywaniu dokumentacji oraz wydawaniu decyzji o uchyleniu prawa do świadczeń rodzinnych.
4. Starannego formułowania podstawy prawnej decyzji, a tym:
 - uwzględniania szczegółowych jednostek redakcyjnych przywoływanych przepisów ustawy,
 - przywoływania tylko tych przepisów ustawy, które mają zastosowanie w sprawie.

5. Zamieszczania w decyzjach w sprawie zwrotu nienależnie pobranych świadczeń informacji, że egzekucja wykonywana jest w trybie przepisów o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.
6. Zaniechania przywoływania w pouczeniu do decyzji błędnej, niemającej zastosowania informacji o wykonalności decyzji wynikającej z art. 130 § 4 k.p.a.

POUCZENIE

Informuję, że na podstawie art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze. Jednocześnie zobowiązuję Panią do przekazania, w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

Z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

xxxxx xxxxx

**Zastępca Dyrektora Wydziału Rodziny i
Polityki Społecznej**

/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Do wiadomości:

Pan xxxxxx xxxxx

Wójt Gminy Puszcza Mariańska